

Հաստատված է

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ամբիոնի

28 .08.2017 թ.-ի նիստում : Արձ. թիվ 1

Իրավագիտության ֆակուլտետի պետ

Մ. Մուրադյան

« »-----2017 թ.

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	ՀՀ վարչական դատավարության իրավունք
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն, վճարովի ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Վարչական իրավունքի և ոստիկանության վարչական
Էլ. հասցե	գործունեության ամբիոն varchakan@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Ավագ դասախոս, ոստիկանության գնդապետ Վ.Գրիգորյան
	Հեռախոս 095572501, mzanc4@gmail.com
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ակադեմիայի վճարովի
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	ուսուցման 3 կուրս, 5-կիսամյակ, բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ		3(երեք)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ և ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԱԵՐԸ		«ՀՀ վարչական դատավարության իրավունք» առարկայի ընդհանուր ծավալը կազմում է 90 ժամ, որից 28 դասախոսություն, 12 սեմինար, 8 գործնական, 42 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում եզրափակիչ գնահատման:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է «ՀՀ վարչական դատավարության իրավունք», առարկայի իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ ԽՆԴԻՐՆԵՐ		Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ վարչական դատավարության վերաբերյալ: Դասընթացի խնդիրներն են՝ • սահմանել վարչական դատավարության հասկացությունը, • վեր հանել ժամանակի ընթացքում և տարածության մեջ վարչական իրավախախտումների գործողության առանձնահատկությունները, • ներկայացնել վարչական իրավախախտումների հասկացությունն ու տեսակները, • ներկայացնել վարչական դատավարության հասկացությունը, տարրերն ու հատկանիշները, և ուսումնասիրել

		ապացույցները վարչական դատավարությունում • վարչական պատասխանատվությունն ու դրա հիմքը, • ներկայացնել վարչական դատավարության փուլերը և դրանց տարբերիչ հատկանիշները,
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ 1. <i>Իմանա՝</i>		1) Վարչական դատավարության բնութագիրը 2) Ապացույցները վարչական դատավարությունում 3) Դատավարական ժամկետներ, դատական ծախսեր և ծանուցումներ 4) Վարչական դատավարության փուլերը 5) Հատուկ վարույթներ վարչական դատավարությունում: դատավարության վերաբերյալ միջազգային փորձը: ա) ընկալել Վարչական դատավարության նշանակությունը, բ) քննարկումներ և բանավեճեր անցկացնել վարչական դատավարության կարգավորման առարկայի, դրա նորմերի գործնական իրականացման կառուցակարգերի և առաջադրվող այլ հարցերի շուրջ, գ) գնահատել վարչական դատավարության ոլորտում առկա խնդիրները և տալ դրանց ճիշտ լուծումները, դ) վերլուծել ՀՀ վարչական դատական համակարգի տարրերից յուրաքանչյուրի կազմակերպման, իրավական դրության և գործունեության իրավական կարգավորման վիճակը, ընդունված ակտերի իրավակիրառ պրակտիկան և կատարելու համապատասխան առաջարկություններ: ե) վերլուծել վարչական դատավարության ինստիտուտի տարրերը:

2. Կարողնա՝		ա) ՀՀ Վարչական դատավարության օրենսգրքի կառուցակարգերի մեկնանաբանման մեթոդաբանությանը, բ) մարդու իրավունքների պաշտպանության դատավարական պահանջներին,
--------------------	--	---

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական		1.Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգիրք 05.12.2013թ. 2.Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք 21.02.2007թ.
Լրացուցիչ		3.Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգիրք 06.12.1985թ.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 2`)</p> <p>Բաղադրիչ 3- 60% (ամփոփիչ քննություն` առկայության դեպքում)		
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	Գնահատման	Գնահատականը	

	արդյունարար միավոր	տառանշումով		
	18-20	Գերազանց	Միջանկյալ գնահաման միավոր	
	13-17	Լավ	Հարց 1	Հարց 2
	8-12	Բավարար	2 միավոր	2 միավոր
	0-7	Անբավարար		
	0	Չներկայացած		
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով: բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների: գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները: դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական			

	առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
Ներկայություն	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:
	Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Սովորողը այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
	Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:
	Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ	Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ	

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՎՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1. Վարչական դատավարության բնութագիրը (6 ժամ ընդհանուր ժամաքանակը 4 դասախոսություն 2 սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է

1.Վարչական դատավարության բնութագիրը: 2.Վարչական դատարանի հասկացությունը և հատկանիշները: 3.Վարչական դատավարությանը մասնակցող անձինք և նրանց կարգավիճակը: 4.Ներկայացուցչությունը վարչական դատավարությունում:	դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները նախօրոք ծանոթանում են դասագրքում ներկայացված թեմայի հիմնադրույթներին և խնդրահարույց հարցերը ներկայացնում քննարկման: Հարցեր 1-4 - սեմինար պարապմունք: Ուսանողները նախօրոք ծանոթանում են հանձնարարված գրականությանը, իրավական ակտերին և քննարկում ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերը: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ:
--	--

Թեմա 2. Ապացույցները վարչական դատավարությունում (8 ժամ ընդհանուր ժամաքանակը 4 դասախոսություն, 2 սեմինար, 2 գործնական)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1.Ապացույցների հասկացությունը, հատկանիշները և ապահովումը: 2.Ապացուցման ենթակա հանգամանքները վարչական դատավարությունում: 3.Ապացույցների տեսակները: Վկայի ցուցմունքը, փորձագետի ցուցմունքը, գրավոր և իրեղեն ապացույցները: 4.Ապացուցումը վարչական դատավարությունում:	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն: Ուսանողները նախօրոք ծանոթանում են քննարկվող հարցերի վերաբերյալ գրականությանը և հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերը առաջադրում քննարկման: Հարցեր 1, 2, 3, 4 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք քննարկման ձևով Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

**Թեմա 3. Դատավարական ժամկետներ, դատական ծախսեր և ծանուցումներ
(8 ժամ ընդհանուր ժամաքանակը 4 դասախոսություն, 2 սեմինար, 2 գործնական)**

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1.Դատավարական ժամկետների հասկացությունը և հաշվարկման կարգը: 2.Դատական ծախսերի հասկացությունը, նպատակները և տեսակները: 3.Դատական ծանուցման նշանակությունը: 4.Ծանուցագրին ներկայացվող պահանջները: 5.Ծանուցագրի հանձնման կարգը:	Հարցեր 1-5 - Դասախոսություն՝ ուսանողների ակտիվ ներգրավմամբ, խմբային քննարկման ձևով: Հարցեր 1-5 - ինքնուրույն աշխատանք. Ուսանողները ծանոթանում են դասագրքի նյութերին և հանձնարարված այլ գրականությանը, վեր հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են դասախոսությունների ընթացքում: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ, տրվում են թեստային առաջադրանքներ:

**Թեմա 4. Վարչական դատավարության փուլերը
(12 ժամ ընդհանուր ժամաքանակը,8 դասախոսություն, 2 սեմինար,2 գործնական)**

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1.Վարչական դատավարության փուլերի ընդհանուր բնութագիրը: 2.Գործի հարուցումը վարչական դատարանում: Հայցի հասկացությունը և տեսակները: Հայց ներկայացնելու կարգը: 3.Գործը դատաքննությանը նախապատրաստելու կարգը: 4.Դատաքննությունը վարչական դատարանում:	Հարցեր 1-14 - անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման եղանակով: Ուսանողները նախօրոք ծանոթանում են ներկայացվող իրավունքների վերաբերյալ գրականությանը և օրենսդրական ակտերին, վեր հանում խնդրահարույց հարցերը և ներկայացնում քննարկման: Ստուգվում են ընթացիկ

5.Արագացված դատավարություն: 6.Վարչական դատարանի դատական ակտերի հասկացությունը և տեսակները: 7.Վարույթը վերաքննիչ դատարանում: Վերաքննիչ բողոք բերելու իրավունք ունեցող անձինք. բողոք բերելու ժամկետները, կարգը, բողոքը հետ վերցնելը: 8.Գործի քննության ժամկետը և կարգը վերաքննիչ դատարանում: 9.Վարչական դատարանի միջանկյալ դատական ակտերի դեմ բերված բողոքների քննությունը: 10.Վարույթը վճռաբեկ դատարանում: Վճռաբեկ բողոք բերելու իրավունք ունեցող անձինք. բողոք բերելու ժամկետները, կարգը: 11. Գործի քննությունը վճռաբեկ դատարանում: 12.Վերադաս դատարանի կողմից բեկանված գործն ըստ էության լուծող դատական ակտով գործերի նոր քննությունը: 13.Դատական ակտը նոր երևան եկած կամ նոր հանգամանքներով վերանայելու վարույթ: 14.Դատական ակտերի հարկադիր կատարումը:	առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ, տրվում են թեստային առաջադրանքներ: Հարցեր 3,4, - անցկացվում է գործնական պարապմունք (գործնականը կարող է անցկացվել խմբային քննարկման միջոցով): Սովորողը նախապատրաստվում է սեմինարին դասախոսի նախապես հանձնարարված մասնագիտական գրականության համապատասխան էջերը ուսումնասիրելով:
--	---

Թեմա 5. Հատուկ վարույթները վարչական դատավարությունում (10 ժամ ընդհանուր ժամաքանակը 6 դասախոսություն 2 սեմինար 2 գործնական)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1.Հատուկ վարույթի էությունը և տեսակները: 2.Նորմատիվ իրավական ակտերի իրավաչափությունը վիճարկելու վերաբերյալ	Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ,

գործերի վարույթ: 3. Հավաքի անցկացման վերաբերյալ համայնքի ղեկավարի որոշումների իրավաչափությունը վիճարկելու վերաբերյալ գործերի վարույթ: 4. Ընտրական իրավունքի պաշտպանության վերաբերյալ գործերի վարույթ: 5. Դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործերի վարույթ: 6. Նոտարական գործողությունների վիճարկման վերաբերյալ գործերի վարույթ:	տրվում են առաջադրանքներ: Հարցեր 3,4,5,6, - անցկացվում է գործնական պարապմունք (գործնականը կարող է անցկացվել խմբային քննարկման միջոցով): Սովորողը նախապատրաստվում է սեմինարին դասախոսի նախապես հանձնարարված մասնագիտական գրականության համապատասխան էջերը ուսումնասիրելով:
---	--

Թեմա 6. վարչական դատավարության վերաբերյալ միջազգային փորձը (4 ժամ ընդհանուր ժամաքանակը, 2 դասախոսություն, 2 սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Վարչական վարույթի և վարչական դատավարության վերաբերյալ միջազգային իրավական չափանիշները: 2. Վարչական վարույթի և վարչական դատավարության հիմնական համակարգերն արտասահմանյան երկրներում:	Հարցեր 1-2 - անցկացվում է դասախոսություն, հանձնարարված այլ գրականության, նորմատիվ ակտերի ուսումնասիրության արդյունքում ծագած խնդրահարույց հարցերի վերաբերյալ քննարկում ծավալելով: Սովորողը նախապատրաստվում է սեմինարին դասախոսի նախապես հանձնարարված մասնագիտական գրականության համապատասխան էջերը ուսումնասիրելով: